PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1619

od 8. kolovoza 2023.

o privremenim hitnim mjerama kojima se za godinu 2023. odstupa od određenih odredaba uredaba (EU) br. 1308/2013 i (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća radi rješavanja posebnih problema u sektoru voća i povrća i sektoru vina uzrokovanih nepovoljnim meteorološkim pojavama

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([1]), a posebno njezin članak 221. stavak 1.,

budući da:

(1) Iznimno nepovoljne meteorološke pojave u nekoliko regija država članica u proljeće 2023. nanijele su veliku štetu u proizvodnji voća i povrća. U Španjolskoj je planirana proizvodnja u Kataloniji smanjena za najmanje 50 % zbog suše, a proizvodnja u regiji Emiliji i Romanji u Italiji uništena je zbog poplave. Suša je ozbiljno narušila razinu i kvalitetu proizvodnje i u nekim regijama u Francuskoj i Portugalu.

(2) Zbog iznimno nepovoljnih meteoroloških pojava u proljeće 2023. mnoge priznate organizacije proizvođača i udruženja organizacija proizvođača u sektoru voća i povrća suočeni su s poteškoćama u provedbi svojih odobrenih operativnih programa. Neke od odobrenih aktivnosti i mjera neće se provesti u 2023. te se stoga dio operativnih fondova neće potrošiti. Druge priznate organizacije proizvođača i udruženja organizacija proizvođača mijenjaju svoje operativne programe kako bi primijenili aktivnosti i mjere za ublažavanje posljedica iznimno nepovoljnih meteoroloških pojava u sektoru voća i povrća, kao što su mjere za upravljanje kriznim situacijama.

(3) Priznate organizacije proizvođača i udruženja organizacija proizvođača mogu u okviru svojih odobrenih operativnih programa primijeniti krizne i preventivne mjere u sektoru voća i povrća koje su namijenjene povećanju njihove otpornosti na tržišne poremećaje. Međutim, u skladu s člankom 33. stavkom 3. četvrtim podstavkom Uredbe (EU) br. 1308/2013 te mjere za sprečavanje kriznih situacija i upravljanje njima ne smiju obuhvaćati više od jedne trećine rashoda u okviru operativnog programa. Kako bi se tim organizacijama proizvođača osigurala veća fleksibilnost i omogućilo im da sredstva u okviru operativnih programa usmjere na suočavanje s tržišnim poremećajima koji su uzrokovani mjerama povezanima s nepovoljnim meteorološkim pojavama, to se pravilo ne bi trebalo primjenjivati u 2023. To bi se privremeno odstupanje trebalo primjenjivati na operativne programe koji se nastavljaju provoditi pod uvjetima primjenjivima na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013 u skladu s člankom 5. stavkom 6. prvim podstavkom točkom (c) Uredbe (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]).

(4) Usto, priznate organizacije proizvođača i udruženja organizacija proizvođača moraju imati mogućnost da preusmjere sredstva, među ostalim financijsku pomoć Unije u okviru odgovarajućeg operativnog fonda, na aktivnosti i mjere koje su potrebne za ublažavanje posljedica nepovoljnih meteoroloških pojava koje su se dogodile u proljeće 2023. Kako bi se osiguralo da priznate organizacije proizvođača i udruženja organizacija proizvođača to mogu učiniti, potrebno je u 2023. povisiti gornju granicu financijske pomoći Unije utvrđenu u članku 34. stavku 1.

([1]) SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

([2]) Uredba (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda, (EU) br. 1151/2012 o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode, (EU) br. 251/2014 o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označivanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i (EU) br. 228/2013 o utvrđivanju posebnih mjera za poljoprivredu u najudaljenijim regijama Unije (SL L 435, 6.12.2021., str. 262.).

Uredbe (EU) br. 1308/2013 s 50 % na 60 % stvarnih nastalih rashoda. To bi se privremeno odstupanje trebalo primjenjivati na operativne programe koji se nastavljaju provoditi pod uvjetima primjenjivima na temelju Uredbe (EU) br. 1308/2013 u skladu s prijelaznom odredbom iz članka 5. stavka 6. prvog podstavka točke (c) Uredbe (EU) 2021/2117.

(5) Nepovoljne meteorološke pojave u proljeće 2023. snažno su pogodile i sektor vina u Uniji te su se vinogradari u predmetnim regijama država članica suočili s iznimnim poteškoćama. Konkretno, izvanredni vremenski uvjeti spriječili su vinogradare da u svojim vinogradima obavljaju radove koji se obično obavljaju u proljeće, kao što su čišćenje i priprema tla, sadnja nove vinove loze ili cijepljenje. U regijama pogođenima iznimnom sušom takve aktivnosti onemogućene su zbog suhog tla i izuzetno nepovoljnih uvjeta za uzgoj novih nasada, a u regijama pogođenima poplavama te su aktivnosti onemogućene jer su vinogradi uništeni ili nedostupni zbog vodenih masa.

(6) Člankom 62. stavkom 3. prvim podstavkom Uredbe (EU) br. 1308/2013 predviđeno je da odobrenja za sadnju vinove loze, uključujući odobrenja za novu sadnju i odobrenja za ponovnu sadnju, vrijede tri godine od datuma njihove dodjele. Člankom 68. stavkom 2. prvim podstavkom te uredbe utvrđeno je da odobrenja dodijeljena nakon konverzije prava sadnje imaju isto razdoblje valjanosti kao i izvorna prava sadnje. Tijekom razdoblja valjanosti svakog izdanog odobrenja vinogradari obično pripremaju tlo u jesen i nabavljaju novu vinovu lozu, koja se potom sadi u proljeće jer je to najprikladnije doba godine za sadnju.

(7) Zbog nepovoljnih meteoroloških pojava vinogradari koji imaju odobrenja za sadnju u pogođenim regijama koja istječu 2023. nisu ih mogli iskoristiti tijekom proljeća posljednje godine njihove valjanosti, kako je bilo planirano. Budući da nije moguće predvidjeti trajanje takvih nepovoljnih meteoroloških pojava i njihovih posljedica, nije sigurno da će ti vinogradari moći iskoristiti svoja odobrenja za sadnju u odgovarajućim razdobljima valjanosti. Vinogradari bi morali saditi vinovu lozu tijekom vrućeg dijela godine, a time i u manje prikladnom trenutku ciklusa uzgoja, u teškim uvjetima i uz dodatne troškove, u vrijeme kad je sektor vina već pogođen nepovoljnim tržišnim uvjetima.

(8) Iz tog razloga te kako bi se izbjegao gubitak odobrenja za sadnju ili brzo pogoršanje uvjeta u kojima bi se sadnja morala provoditi, potrebno je bez odgode omogućiti produljenje valjanosti odobrenja za sadnju koja istječu u 2023. u regijama pogođenima nepovoljnim meteorološkim pojavama. Valjanost svih odobrenja koja istječu 2023. i koja će se upotrebljavati u pogođenim regijama trebalo bi stoga produljiti za dodatnih 12 mjeseci od njihova trenutačnog datuma isteka 2023. kako bi se vinogradarima omogućila sadnja vinove loze 2024.

(9) S obzirom na nepredviđene poteškoće s kojima se susreću vinogradari u pogođenim regijama zbog nepovoljnih meteoroloških pojava, trebalo bi im se dopustiti da ne iskoriste svoja odobrenja za sadnju koja istječu 2023. ako više ne žele proširiti svoja vinogradarska područja, a da im se pritom ne nametnu upravne sankcije iz članka 62. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1308/2013.

(10) Kad je riječ o vinogradarima čiji se novozasađeni vinogradi nalaze na područjima ozbiljno pogođenima nepovoljnim meteorološkim pojavama u proljeće 2023. u predmetnim regijama i koji su zasađeni, u očekivanju krčenja ekvivalentnog područja, na temelju odobrenja za ponovnu sadnju koja su dodijelile države članice u skladu s člankom 66. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013, primjereno je produljiti za godinu dana četverogodišnji rok za krčenje prethodno zasađenog područja. Time će se vinogradarima omogućiti dodatna godina berbe na prethodno

zasađenom području radi nadoknade štete u novozasađenom vinogradu s obzirom na to da takva šteta može odgoditi početak korištenja novozasađenog područja ili dovesti do toga da ga treba ponovno zasaditi. Stoga bi trebalo prilagoditi i rok utvrđen u članku 5. drugom stavku Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/273 ([3]).

(11) Trebalo bi uspostaviti prijelazne aranžmane za rashode nastale nakon prosinca 2022. u okviru nacionalnih programa potpore u sektoru vina iz članka 40. Uredbe (EU) br. 1308/2013. Konkretno, člankom 5. stavkom 7. Uredbe (EU) 2021/2117 utvrđeno je da se programi potpore u sektoru vina trebaju nastaviti primjenjivati do 15. listopada 2023. U tu svrhu članci od 39. do 54. Uredbe (EU) br. 1308/2013 trebaju se nastaviti primjenjivati nakon 31. prosinca 2022. na nastale rashode i izvršena plaćanja za operacije provedene u skladu s Uredbom (EU) br. 1308/2013 prije 16. listopada 2023. Osim toga, članci od 39. do 54. Uredbe (EU) br. 1308/2013 trebaju se nastaviti primjenjivati i na nastale rashode i izvršena plaćanja za operacije provedene u skladu s člancima 46. i 50. Uredbe (EU) br. 1308/2013 prije 16. listopada 2025. pod uvjetom da do 15. listopada 2023. te operacije budu djelomično provedene i da nastali rashodi iznose najmanje 30 % ukupnih planiranih rashoda.

(12) Međutim, zbog nepredviđenih poteškoća s kojima su se vinogradari susreli nakon ozbiljnih posljedica nepovoljnih meteoroloških pojava u proljeće 2023., neki od njih ne mogu provesti operacije iz članka 46. Uredbe (EU) br. 1308/2013 kako bi ostvarili prag od 30 % nastalih rashoda do 15. listopada 2023. Stoga se smatra da je taj prag potrebno smanjiti s 30 % na 3 % kako bi se osiguralo da vinogradari koji su počeli provoditi mjeru, ali su spriječeni u provedbi zbog nepredviđenih vremenskih uvjeta, ne budu nepotrebno kažnjeni i da mogu nastaviti s provedbom mjere kad to situacija dopusti. Ta bi se fleksibilnost trebala primjenjivati samo na vinogradare koji imaju odobrenja za ponovnu sadnju koja će se upotrebljavati u regijama pogođenima nepovoljnim meteorološkim pojavama koje su se dogodile u proljeće 2023.

(13) Cjelokupna situacija poseban je problem u smislu članka 221. Uredbe (EU) br. 1308/2013 koji se ne može odmah riješiti mjerama poduzetima u skladu s člancima 219. ili 220. te uredbe. Situacija nije izravno povezana s određenim postojećim tržišnim poremećajem ili opasnošću od takvog poremećaja. Nije povezana ni s mjerama za suzbijanje širenja bolesti životinja ili gubitka povjerenja potrošača zbog opasnosti za zdravlje ljudi, životinja ili biljaka.

(14) S obzirom na dosad nezabilježenu prirodu iznimno nepovoljnih meteoroloških pojava u proljeće 2023., te je poteškoće potrebno ublažiti odstupanjem od određenih odredaba uredaba (EU) br. 1308/2013 i (EU) 2021/2117 samo u mjeri u kojoj je to nužno potrebno.

(15) Budući da mjere treba hitno poduzeti, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

(16) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za zajedničku organizaciju poljoprivrednih tržišta,

([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/273 od 11. prosinca 2017. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu programa odobravanja sadnje vinove loze, registra vinograda, pratećih dokumenata i certificiranja, ulaznog i izlaznog registra, obveznih izjava, obavijesti i objave informacija o kojima se obavještava te o dopuni Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu odgovarajućih kontrola i kazni, o izmjeni uredaba Komisije (EZ) br. 555/2008, (EZ) br. 606/2009 i (EZ) br. 607/2009 i o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 436/2009 i Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/560 (SL L 58, 28.2.2018., str. 1.).

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Privremena odstupanja od Uredbe (EU) br. 1308/2013 u pogledu voća i povrća

1. Odstupajući od članka 33. stavka 3. četvrtog podstavka Uredbe (EU) br. 1308/2013, ograničenje od jedne trećine rashoda za mjere za sprečavanje kriznih situacija i upravljanje njima u okviru operativnog programa iz te odredbe ne primjenjuje se u 2023. na područja pogođena nepovoljnim meteorološkim pojavama u proljeće 2023. koja trebaju utvrditi države članice.

2. Odstupajući od članka 34. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013, financijska pomoć Unije operativnom fondu iz te odredbe dodijeljena u 2023. organizacijama proizvođača ili udruženjima organizacija proizvođača pogođenima nepovoljnim meteorološkim pojavama u proljeće 2023. koje trebaju utvrditi države članice ne smije premašiti iznos financijskog doprinosa Unije operativnim fondovima koje su države članice odobrile za 2023. i mora biti ograničena na 60 % stvarno nastalih rashoda.

Članak 2.

Privremena odstupanja od Uredbe (EU) br. 1308/2013 u pogledu vina

1. Odstupajući od članka 62. stavka 3. prvog podstavka prve rečenice i članka 68. stavka 2. prvog podstavka prve rečenice Uredbe (EU) br. 1308/2013, odobrenja za sadnju dodijeljena u skladu s člancima 62., 64., 66. i 68. te uredbe koja istječu 2023. i koja će se upotrebljavati u regijama pogođenima nepovoljnim meteorološkim pojavama u proljeće 2023. prestaju važiti tek 12 mjeseci od njihova početnog datuma isteka.

2. Odstupajući od članka 62. stavka 3. prvog podstavka druge rečenice Uredbe (EU) br. 1308/2013, vinogradari koji imaju odobrenja za sadnju koja istječu 2023. i koja će se upotrebljavati u regijama pogođenima nepovoljnim meteorološkim pojavama u proljeće 2023. ne podliježu upravnim sankcijama pod uvjetom da do 31. prosinca 2023. obavijeste nadležna tijela da ne namjeravaju upotrijebiti svoje odobrenje i ne žele iskoristiti produljenje valjanosti iz stavka 1. ovog članka.

3. Odstupajući od članka 66. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1308/2013, države članice mogu produljiti rok za krčenje do kraja pete godine od datuma na koji je zasađena nova vinova loza ako je novozasađeno područje ozbiljno pogođeno nepovoljnim meteorološkim pojavama u proljeće 2023. u mjeri u kojoj je početak korištenja novozasađenog područja odgođen ili je potrebno ponovno zasaditi predmetno područje.

Države članice u roku od dva mjeseca od podnošenja zahtjeva za produljenje roka za krčenje obavješćuju podnositelja zahtjeva o odobrenju ili odbijanju njegova zahtjeva. U slučaju odbijanja zahtjeva države članice obavješćuju podnositelja zahtjeva o razlozima za odbijanje.

Članak 5. drugi stavak Delegirane uredbe (EU) 2018/273 primjenjuje se ako vinogradar ne provede krčenje do isteka produljenog roka.

Vinogradari koji iskoriste mogućnost produljenja nemaju pravo na potporu za zelenu berbu iz članka 47. Uredbe (EU) br. 1308/2013 do kraja produljenog roka, ni za novozasađeno područje ni za područje koje treba iskrčiti.

Članak 3.

Privremena odstupanja od prijelaznih odredaba utvrđenih u članku 5. stavku 7. točki (b) Uredbe (EU) 2021/2117 u pogledu primjene članaka od 39. do 52. Uredbe (EU) br. 1308/2013

Odstupajući od članka 5. stavka 7. točke (b) Uredbe (EU) 2021/2117, članci od 39. do 54. Uredbe (EU) br. 1308/2013 nastavljaju se primjenjivati nakon 31. prosinca 2022. u pogledu nastalih rashoda i izvršenih plaćanja za operacije provedene u skladu s člankom 46. Uredbe (EU) br. 1308/2013 prije 16. listopada 2025., pod uvjetom da su:

(a) do 15. listopada 2023. takve operacije djelomično provedene i da nastali rashodi iznose najmanje 3 % ukupnih planiranih rashoda; te da se

(b) takve operacije u potpunosti provedu do 15. listopada 2025.

Države članice osiguravaju da se to odstupanje primjenjuje samo na vinogradare koji imaju odobrenja za ponovnu sadnju koja će se upotrebljavati u regijama pogođenima nepovoljnim meteorološkim pojavama koje su se dogodile u proljeće 2023.

Članak 4.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se do 9. kolovoza 2024.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 8. kolovoza 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN